

**Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Національного наукового
центру «Інститут аграрної економіки»
протокол № 6 від «27» травня 2016 р.

Голова вченої ради, директор

Ю. О. Лупенко

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«МЕНЕДЖМЕНТ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	073 МЕНЕДЖМЕНТ
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ

Київ – 2016

Профіль програми

Доктор філософії – 073 Менеджмент

Тип диплома та обсяг програми	Диплом доктора філософії, перший науковий ступінь, 4 академічних роки, 40 кредитів ЄКТС	
Наукова установа	ННЦ «Інститут аграрної економіки»	
Ліцензуюча інституція	Міністерство освіти і науки України, Україна, пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135	
Рівень програми	QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень	
А	Мета програми	
	Розвинути дослідницькі навички та глибоке розуміння проблем менеджменту та забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців – оригінальних наукових досліджень в сфері менеджменту, які здатні проводити наукові розвідки, генерувати нові наукові знання, формувати теоретико-методологічний базис розвитку менеджменту за викликів та запитів сьогодення, здійснювати апробацію та практичне впровадження наукових результатів, підготувати та захистити дисертацію.	
В	Характеристика програми	
1	Предметна область (галузь знань)	Менеджмент (07 Управління та адміністрування)
2	Фокус програми: загальний/ спеціальний	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; восьмий кваліфікаційний рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій України. Загальний фокус програми. Дослідження об'єктивних закономірностей, розроблення науково-практичних і методичних засад удосконалення функціонування державних систем і механізмів управління економікою на галузевому, міжгалузевому і регіональному рівнях: - узагальнення, обґрунтування та визначення тенденцій розвитку національної економіки, закономірностей функціонування галузевих ринків; - удосконалення та подальшого розвитку системи методів та важелів регулювання соціально-економічних процесів та оцінки їх ефективності на мікроекономічному і макроекономічному рівнях; - удосконалення науково-методичного забезпечення щодо підвищення ефективності функціонування суб'єктів господарювання з урахуванням особливостей впливу ендогенних і екзогенних чинників; - удосконалення теоретико-методичних і науково-прикладних засад підвищення конкурентоспроможності підприємств на галузевих ринках;

		- удосконалення соціально-економічних основ сталого розвитку суб'єктів господарювання, планування інноваційних та інвестиційних процесів; - розвиток кооперативних та інтеграційних відносин суб'єктів господарювання. Спеціальний фокус програми. Дослідження закономірностей і розроблення наукових засад, методів і підходів щодо: - управління потенціалом аграрних підприємств; - удосконалення організаційної поведінки; - застосування основних положень сучасних теорій менеджменту у практичній діяльності підприємств, установ і організацій; - обґрунтування рішень в управлінні організаціями; - управління інноваційним та інвестиційним розвитком суб'єктів господарювання; - діагностика загроз економічній безпеці підприємств; - дослідження особливостей розвитку сучасних стратегій менеджменту; - обґрунтування основних напрямів стратегічної діяльності суб'єктів господарювання; - інтеграції систем діагностики, моніторингу та контролінгу в менеджмент підприємств - управління інтеграційними процесами в агропромисловому виробництві.
3	Орієнтація програми	Дослідницька, прикладна. Фундаментальні наукові дослідження теоретико-методологічних, науково-методичних та прикладних засад, розвитку, тенденцій та закономірностей функціонування ринку товарів та послуг, міжнародних економічних відносин, економічної, інвестиційної, інноваційної, виробничої, логістичної, маркетингової діяльності підприємств, організаційно-правових форм підприємницької діяльності, факторів, ресурсів, видів, стадій і результатів економічної діяльності підприємств, процесів та форм управління підприємством (менеджмент).
4	Особливості програми	Програма реалізується науковими групами, передбачає застосування широкого кола загальнонаукових і спеціальних аналітичних методів, принципів і прийомів наукових досліджень, з врахуванням сучасного світового досвіду в сфері менеджменту. Передбачено написання дисертації, проведення поглиблених проблемно-орієнтованих лекційних курсів, практичних занять, тренінгів та самостійної науково-дослідної роботи, з обов'язковою науковою програмою стажування та розробкою порт фоліо особистого наукового розвитку.

С	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	Дослідницька та викладацька діяльність у сфері управління, адміністрування і економіки. Адміністративна та управлінська діяльність у сфері освіти і науки, агропродовольчого комплексу, структурних підрозділах управління економікою на галузевому та регіональному рівнях. <i>Науково-викладацька діяльність:</i> керівники науково-дослідних підрозділів (1237), керівники проектів та програм (1238), викладачі університетів та вищих навчальних закладів (231), професори та доценти (2310.1), наукові співробітники (2351.1). <i>Адміністративна діяльність у державних закладах та закладах освіти:</i> керівні працівники апарату центральних органів державної влади (1229.1), керівні працівники апарату місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування (1229.3), керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання (1229.4), керівники підрозділів кадрів і соціально-трудових відносин (1232), професіонали в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності (241). <i>Управлінська діяльність у бізнес-секторі:</i> керівники підприємств, установ та організацій (12), керівники виробничих та інших основних підрозділів (122), керівники підрозділів маркетингу (1233), керівники малих підприємств без апарату управління (13), менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів (14). <i>Місця працевлаштування:</i> посади у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах університетів, коледжі, технікуми (де здійснюється підготовка фахівців з управління та адміністрування, економіки); в органах державної та місцевої влади, зокрема обласні департаменти агропромислового розвитку, обласні департаменти економіки і міжнародних відносин, районні управління агропромислового розвитку, районні управління економіки, на підприємствах та в організаціях усіх форм власності і господарювання.
2	Продовження освіти	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: - підготовка на 9 рівні Національної рамки кваліфікацій України у галузі управління та адміністрування; - навчання на 8 рівні Національної рамки кваліфікацій України у споріднених галузях наукових знань;

		- освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
D	Стиль та методика навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	Навчання аспірантів передбачає: - викладання лекційних курсів та проведення практичних занять за дисциплінами відповідно до плану навчального процесу; - вивчення наукової методології на основі різноманітних інтерактивних курсів, що пропонуються аспірантурою; проблемно-орієнтовані лекційні курси, дослідницькі семінари, групові та індивідуальні консультації, презентації, стажування, розробка дослідницького порт-фоліо; - використання сучасних інформаційних технологій та можливостей Інтернет для використання дистанційних курсів та вільного доступу до електронних ресурсів; - здійснення самостійної роботи аспірантами щодо пошуку та обробки інформації із різноманітних джерел у бібліотеці Інституту та у наукових бібліотеках України і світу; - сприяння плідній науковій роботі шляхом тісної взаємодії аспірантів з науковими керівниками, індивідуальних консультацій з науковими співробітниками Інституту та інших профільних наукових установ і ВНЗ, провідними фахівцями аграрної галузі; - активну роботу аспірантів у виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем Інституту; - кваліфіковану підтримку щодо участі аспірантів у конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів.
2	Система оцінювання	Система оцінювання знань включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль знань аспірантів здійснюється шляхом оцінки роботи на практичних заняттях, виступів на конференціях, виконання наукових завдань. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену або диференційованого заліку. Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю з дисципліни у разі виконання усіх видів робіт, що передбачені навчальним планом.
3	Форма контролю успішності навчання аспіранта (здобувача)	Освітня складова програми. Підсумковий контроль успішності навчання аспіранта (здобувача) проводиться у формі: - <i>екзамен</i> – за результатами вивчення таких обов’язкових дисциплін освітньої програми як: філософія, іноземна мова за професійним спрямуванням,

		економетрика та моделювання економічних процесів, загальна теорія менеджменту і сучасні стандарти менеджменту, методологія наукових досліджень в менеджменті та організація підготовки дисертаційної роботи. - <i>залік</i> – за результатами вивчення дисциплін: менеджмент розвитку (інноваційний, інвестиційний, інформаційно-консультаційний), операційний менеджмент (стратегічний, оперативний, ситуаційний, антикризовий, ризик-менеджмент), менеджмент персоналу (кадрів та праці, тайм-менеджмент), управління формуванням та використанням потенціалу агроекономічних систем, управління комплексним розвитком сільського господарства і сільських територій, науково-педагогічна практика. За результатами науково-педагогічної практики передбачено подання звіту. Наукова складова програми. Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 Менеджмент.
Е	Програмні компетенції	
1	Загальні (універсальні)	Абстрактне обґрунтування та моделювання проблеми – здатність визначати відповідні проблеми та окреслювати їх так, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння. Дослідницька здатність – компетентності ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження. Самостійна праця, керування часом – здатність організувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля та об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів, представляючи остаточний результат до визначеного кінцевого терміну. Групова робота – здатність працювати у великій науковій групі, мотивувати людей та досягати спільних цілей, розробляти та управляти проектами, приймати обґрунтовані рішення, розуміючи відповідальність за результати роботи, а також беручи до уваги бюджетні витрати та персональні обов'язки. Креативність – потенціал креативності у генерування ідей та досягненні наукових цілей. Комунікативні навички – здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями, а також представляти складну інформацію у зручній та

		зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну наукову термінологію та методи. Міжнародний кругозір – здатність працювати у великій інтернаціональній групі, ставитися із повагою до національних та культурних традицій інших членів групи. Здатність до науково-професійного іншомовного мовлення. Здатність використовувати іноземну мову для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів для спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах. Управлінські здатності – здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей. Викладацькі здатності – комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності. Якість та етичні зобов'язання – знання стандартів та типу мислення, необхідних для наукового дослідження та опублікування його результатів, зокрема критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань та етики поведінки в наукових дослідженнях.
2	Спеціальні (фахові)	Інтелектуальні компетентності – здатність до аналітико-прогностичної та інноваційної діяльності, розробки і обґрунтування вибору найбільш ефективних управлінських рішень у сфері менеджменту. Когнітивні компетентності – знання і розуміння найважливіших фактів, концепцій, принципів і теорій менеджменту, умінь застосовувати ці знання для розв'язання задач якісного і кількісного характеру. Інтегративні здатності – компетентність до інтеграції знань, умінь і навичок та їх ефективного використання в умовах швидкої адаптації організацій до вимог зовнішнього середовища, приймати інтегровані рішення в менеджменті, організовувати управлінську інформаційну систему, організовувати пошук партнерів. Навики критичності та самокритичності – комплексність у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі менеджменту; здатність рецензувати публікації та презентації з менеджменту, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою позицію.

		Управлінські соціально-психологічні здатності – емоційна, перцептивна, концептуальна і поведінкова компетентність - здатність до лідерства, до цілепокладання, уміння реалізувати стратегії, плани і здатність до новаторської діяльності, знання і вміння у сфері сприйняття, розуміння поведінки людей, мотивація їх діяльності, високий рівень емпатичності й комунікативної культури. Організаційні здатності – компетентність у специфічних сферах управлінської діяльності – прийнятті рішень, збиранні й аналізі інформації, методах роботи з людьми, раціональної організації праці тощо. Міжособистісні здібності – співпраця в місцевому та міжнародному середовищі для завершення спеціальних завдань, пов'язаних з менеджментом (збирання та опрацювання даних, розвиток аналізу, подання та обговорення результатів). Ділові здатності – компетентність до управлінських вмінь і навичок: діагностувати організаційну систему, інтерпретувати ситуацію і робити правильні висновки, оперативно приймати і реалізовувати нестандартні рішення тощо. Функціональні компетентності – широке застосування інновацій, ІТ-технологій та процедур й інструментів у менеджменті, налагодження співпраці із науковими партнерами, асоціаціями, державними та європейськими й міжнародними інституціями, навички інноваційних управлінських технологій та управління людськими ресурсами, управління процесами інноваційного розвитку. Інформаційні технології – здатність вільно використовувати ІТ для наукових розробок та впровадження проектів, визначати, отримувати, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних проблем менеджменту.
F	Програмні результати навчання	
	<i>Знання та розуміння іноземної мови, вміння та навички використовувати її для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміння іншомовних наукових та професійних текстів, вміння та навички спілкування в іншомовному науковому і професійному середовищах, вміння працювати спільно з дослідниками з інших країн.</i> <i>Уміти</i> визначати відповідні проблеми та окреслювати їх так, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння. <i>Уміти</i> ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження. <i>Уміти</i> самостійно виконувати наукові дослідження, формувати теоретико-методологічну базу та розробляти практичні рекомендації з	

питань вдосконалення основних складових управлінської діяльності, ясно та чітко описувати результати наукової роботи, вміти оформити виконане дослідження відповідно до нормативних вимог, підготувати та успішно захистити дисертаційну роботу на основі індивідуальних досліджень.

Уміти організовувати набуття теоретичних та практичних інструментів, скеровуючи зусилля та об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів, представляючи остаточний результат до визначеного кінцевого терміну.

Уміти працювати у великій науковій групі (у т.ч. інтернаціональній), мотивувати людей та досягати спільних цілей, розробляти та управляти проектами, приймати обґрунтовані рішення, розуміючи відповідальність за результати роботи, а також беручи до уваги бюджетні витрати та персональні обов'язки.

Розвивати потенціал креативності щодо генерування ідей та досягнення наукових цілей.

Уміти ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями, а також представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну наукову термінологію та методи.

Здатність працювати у великій інтернаціональній групі, ставитися із повагою до національних та культурних традицій інших членів групи.

Уміти працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей.

Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні.

Знання та вміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти.

Знання специфіки науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Знання та вміння використовувати сучасні засоби і технології організації на здійснення освітнього процесу.

Знання та вміння використовувати різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами та інноваційні методи навчання.

Використовувати знання стандартів та типу мислення, необхідних для наукового дослідження та опублікування його результатів, зокрема критичну обізнаність та інтелектуальну чесність, демонструвати прихильність до етичних зобов'язань та етики поведінки в наукових дослідженнях.

Проводити критичний науковий аналіз теорій, концепцій, термінологічного апарату дослідження, здійснювати фінансово-економічний аналіз, моделювання та прогнозування основних напрямів діяльності підприємства.

Управляти аналітико-прогностичною та інноваційною діяльністю, розробляти і обґрунтовувати вибір найбільш ефективних управлінських рішень у сфері менеджменту.

Використовувати знання і розуміння найважливіших фактів, концепцій, принципів і теорій менеджменту, вміти застосовувати ці знання для розв'язання задач якісного і кількісного характеру.

Здійснювати інтеграцію знань, умінь і навичок та ефективно їх

	використовувати в умовах швидкої адаптації організацій до вимог зовнішнього середовища, приймати інтегровані рішення в менеджменті, організувати управлінську інформаційну систему, організувати пошук партнерів. <i>Уміти</i> підготувати наукову публікацію до спеціалізованих виданнях (журналів, збірників наукових праць) з дотриманням відповідних вимог, проводити апробації отриманих результатів на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах та впроваджувати отримані наукові результати у практичну діяльність підприємств та навчальний процес. <i>Уміти</i> рецензувати публікації та представляти презентації з менеджменту, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою позицію. <i>Уміти</i> формувати завдання і цілі, розробляти й реалізувати стратегії, плани новаторської діяльності. <i>Приймати</i> рішення, збирати й аналізувати управлінську інформацію, використовувати різноманітні методи роботи з людьми, раціонально організувати свою працю та своїх підлеглих тощо. <i>Уміти</i> будувати співпрацю в місцевому та міжнародному середовищі для завершення спеціальних завдань, пов'язаних з менеджментом (збирання та опрацювання даних, розвиток аналізу, подання та обговорення результатів). <i>Діагностувати</i> організаційну систему, інтерпретувати ситуацію і робити правильні висновки, оперативно приймати і реалізовувати нестандартні рішення тощо. <i>Уміти</i> широко застосовувати інновації, ІТ-технологій та процедури й інструменти у менеджменті, налагоджувати співпрацю із науковими партнерами, асоціаціями, державними та європейськими й міжнародними інституціями. <i>Вільно використовувати ІТ</i> для наукових розробок та впровадження проектів, визначати, отримувати, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел, документів та текстів для розгляду відповідних проблем менеджменту.
G	Програмні результати наукової роботи
	<i>Підготовка та публікація</i> наукових статей, монографій, науково-методичних рекомендацій, тез доповідей (кількість яких передбачена відповідними нормативно-правовими актами); <i>Участь</i> у виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем). <i>Участь</i> з доповідями на конференціях, семінарах, форумах. <i>Впровадження</i> результатів дослідження у виробництво та навчальний процес. <i>Підготовка і публічний захист</i> дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.

*Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової
програми):*

доктор економічних наук,
професор, академік НААН
Кропивко Михайло Федорович

Секретар (член) проектної групи:

кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник
Ксенофонов Михайло
Михайлович

Проектна група:

доктор економічних наук, професор
Юшин Сергій Олександрович

доктор економічних наук, професор
Росоха Володимир Васильович

доктор економічних наук, доцент
Залізко Василь Дмитрович

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник
Булавка Олексій Гаврилович

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник
Кісіль Микола Іванович

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник
Мацибора Тетяна Вікторівна

кандидат економічних наук, член ради молодих вчених
Гарбар Вероніка Володимирівна

Рецензенти:

Гудзинський О.Д., доктор економічних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ

Дудар Т.Г., доктор економічних наук, професор, член-
кореспондент НААН, Тернопільський національний
економічний університет, м. Тернопіль